

LUKASZ PRYSIŃSKI

CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE SYTUACJĘ EKONOMICZNO-FINANSOWĄ FIRM ODZIEŻOWO-TEKSTYLNICH W WARUNKACH KRYZYSU NA TLE WYBRANYCH BRANŻ

Wprowadzenie

Niniejszy artykuł jest kolejnym opracowaniem poświęconym zjawiskom zachodzącym w przemyśle tekstylnym. Celem artykułu jest przybliżenie sytuacji ekonomiczno-finansowej przedstawicieli badanej branży ze wskazaniem przyczyn i rekomendacji. Kryzys gospodarczy dotyka większość branż w Polsce i w Europie, jednak nie wszystkie sektory mają tak trudną przeszłość, jak przemysł tekstylny. Przedsiębiorstwa znajdują się pod stałą presją dynamiki procesów otoczenia, złożoności sytuacji oraz upływającego czasu¹. Dlatego, mając na względzie opisywane przez Autora w innych publikacjach strategie firm tego przemysłu, zasadnym wydaje się prześledzenie kondycji wiodących przedstawicieli branż tekstylnych na tle innych sektorów, głównie w celu potwierdzenia słuszności przyjętych działań firm tekstylnych we wcześniejszych okresach.

Założenia

Analiza została przeprowadzona w oparciu o wybrane dostępne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw z branży paliwowej, informatycznej i spożywczej. Nie jest celem artykułu wyznaczenie średnich wartości wskaźników dla branż². Skoncentrowano się na pokazaniu tendencji wskaźników w oparciu o wyliczone dane i porównanie ich ze wskaźnikami wyliczonymi dla firm tekstylnych. Firmy te wyselekcjonowane zostały jako jednostki rozwojowe, stawiające czoła kryzysom, zarówno w latach dziewięćdziesiątych, kiedy przemysł tekstylny zmagał się z problemami ochrony rynku wewnętrznego, jak również w czasie ostatniego załamania gospodarczego w 2008 roku. Przedsiębiorstwa te wykazywały się konsekwentnie zachowaniami zmierzającymi do przetrwania okresów kryzysu i ciągłego

¹ B. Puczkowski: *Sytuacje decyzyjne menedżera a decydowanie w organizacji sukcesu*, Prace i materiały UG, Systemowe uwarunkowania sukcesu organizacji 2/2, Sopot 2009, s. 489.

² www.rachunkowosc.com.pl/text/wskaz2009s.pdf.

rozwoju. Celowym wydaje się więc prześledzenie ich uśrednionych wyników, w porównaniu do wyników innych branż w obecnym okresie spowolnienia gospodarczego³.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa w wybranych branżach

Poniżej przedstawiono uproszczoną analizę wskaźnikową wybranych firm branży paliwowej, spożywczej oraz informatycznej w celu ich porównania z takimi samymi wskaźnikami uśrednionymi dla wybranych przedsiębiorstw tekstylnych w latach 2007–2010. Jako pierwszy opisany został rynek paliwowy. W przedstawionych grupach wskaźników powinno się stosować również analizę pogłębioną⁴, ale nie jest ona istotna z punktu widzenia prowadzonych rozważań.

Jak twierdzą eksperci, rynek paliwowy ma ogromny potencjał, dodatkowo wzmocniony na skutek rozwoju światowej gospodarki, która generuje coraz większy popyt na paliwa oraz energię. Wszystko wskazuje na to, że tendencja ta będzie się utrzymywała przez najbliższe lata. Największy wpływ na to ma rozbudowa infrastruktury drogowej, która sprzyja rozwojowi transportu samochodowego. Poniższa tabela zawiera uśrednione podstawowe wskaźniki finansowe dla firm branży paliwowej.

Tabela 1

Uśrednione wskaźniki wybranych przedsiębiorstw branży paliwowej

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010
CR	1,7	0,78	1,06	1,36
QR	0,73	0,35	0,46	0,52
MR	0,04	0,06	0,1	0,11
DSO	41	29	41	32
DIO	63	54	80	82
DLO	58	34	42	35
CCR	46	51	56	79
ROS	3,25	-1,4	1,74	3,2
ROA	4,32	-2,8	2,23	4,1
ROE	7,81	-5,18	4,83	11
TDR	0,39	0,53	0,55	0,55
EDR	0,65	1,12	1,24	1,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych.

³ Do analizy przyjęto: CR = aktywa obrotowe/zobowiązania bieżące, QR = (aktywa obrotowe – średni poziom zapasów)/zobowiązania bieżące, MR = środki pieniężne/zobowiązania bieżące, DSO = średni poziom należności × 365 dni/przychody ze sprzedaży, DIO = średni poziom zapasów × 365 dni/ przychody ze sprzedaży, DLO = średni poziom należności × 365 dni/przychody ze sprzedaży, ROS = Zysk netto/przychody ze sprzedaży, ROA = Zysk netto/przychody ze sprzedaży, ROE = Zysk netto/kapitał własny, TDR = zobowiązania/suma pasywów, EDR = zobowiązania/kapitał własny.

⁴ D. Wędzki, *Analiza finansowa sprawozdania finansowego*, tom 2, Wolters Kluwer, Kraków 2009, s. 49.

Sytuacja w branży paliwowej wydaje się być obiecująca pomimo kryzysu, na co wskazują opracowania i raporty wykonywane na potrzeby nowych rynków tej branży⁵. Nie należy jednak zapominać, że sytuacja na rynkach międzynarodowych, w tym przede wszystkim ceny ropy naftowej, nie pozwalają firmom paliwowym na dynamiczny rozwój⁶.

Uśrednione wskaźniki płynności wykazują tendencje wskazujące na pogorszenie zdolności do spłaty zobowiązań w latach 2008 i 2009 ze wskazaniem na wyraźne załamanie w roku 2008, kiedy to płynność bieżąca (CR) wykazywała wartości w poszczególnych firmach na poziomie uznawanym za brak płynności. Od roku 2009 sytuacja ulega poprawie, jednak stosunkowo powoli, co potwierdza głoszone często tezy o powolnym wychodzeniu z kryzysu nawet silnych branż. Niepokojący pozostaje niski udział środków pieniężnych w sumie zobowiązań bieżących, co obrazuje wskaźnik (MR).

Analiza sprawności działania wskazuje na znaczące spowolnienie rotacji zapasów, co przy w miarę podobnym tempie rotacji należności i zobowiązań, powoduje negatywne tendencje konwersji gotówki (CCR). Utrzymywanie takiego cyklu konwersji może doprowadzić do pogorszenia płynności w następnych latach oraz wzrost zapotrzebowania na kredyty obrotowe konieczne do finansowania bieżącej działalności.

Wskaźniki rentowności wykazują podobne tendencje jak poprzednie grupy, czyli w okresach środkowych pogarszają się, by w roku 2010 ulec poprawie. Ponownie rok 2008 okazał się być najgorszym dla branży, o czym świadczą ujemne wartości wskaźników (oznacza to straty netto za dany rok). Kolejne okresy przynoszą wzrosty rentowności na różnym poziomie. Rentowność sprzedaży uzyskała wartości sprzed kryzysu, a np. rentowność kapitałów własnych uzyskała wyższe wartości w 2010 w stosunku do 2007.

Konsekwencją zjawisk kryzysowych jest z kolei utrwalenie się podwyższonego poziomu zadłużenia w branży. W roku 2008 wskaźnik zadłużenia ogólnego wskazywał wartość średnią na poziomie 39%, natomiast w następnych okresach wzrastał z przekroczeniem 50%. Dopiero ostatnie dwa lata pokazują stabilizowanie się wskaźnika na poziomie 55%, co należy uznać za poziom dość wysoki. Może to oznaczać utrwalanie się niekorzystnej struktury finansowania działalności, czyli uzależnienie od obcych kapitałów, co znajduje swoje potwierdzenie we wskaźnikach sprawności działania.

Podsumowując należy stwierdzić, że w branży paliwowej widać zjawiska kryzysowe w latach 2008–2009, ale jednocześnie zauważyć można poprawę kondycji ekonomiczno-finansowej w roku 2010.

Kolejna branża poddana analizie to branża spożywcza. Branża spożywcza jest według analityków dość odporna na kryzys, ponieważ w tym segmencie wahania koniunktury mają niewielki wpływ na wielkość popytu. Rynek spożywczy wykazuje tendencje wzrostowe, jednak należy pamiętać o czynnikach mogących wywołać spadek w tej branży, takich jak: zbyt długi okres zimy, wiosenne powodzie czy susze. Pomimo polepszającej się situa-

⁵ *Rynek paliwowy i energetyczny w Polsce* – Instytut MillwardBrown SMG/KRC.

⁶ M. Szczepański: *Stoimy przed fizyczną barierą popytu*, <http://pieniądze.gazeta.pl/gospodarka>.

cji w branży spożywczej w porównaniu do lat poprzednich, dynamika wzrostu może być w przyszłości słabsza. Analitycy prognozują, że wzrost może być nawet trzykrotnie mniejszy niż przed kryzysem⁷. W tabeli 2 przedstawiono uśrednione wskaźniki badanych firm branży spożywczej.

Tabela 2

Uśrednione wskaźniki wybranych przedsiębiorstw branży spożywczej

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010
CR	1,9	1,42	1,39	1,36
QR	1,56	1,14	1,26	1,19
MR	0,09	0,04	0,03	0,03
DSO	9	47	49	49
DIO	35	34	33	37
DLO	26	43	47	48
CCR	+18	+38	+35	+38
ROS	0,06	0,05	0,1	0,1
ROA	0,13	0,1	0,12	0,13
ROE	0,15	0,12	0,18	0,19
TDR	52	63	50	50
EDR	0,99	1,22	1,1	1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych.

Płynność finansowa we wszystkich latach utrzymuje się na zadowalającym poziomie, jednak wskaźniki cały czas ulegają zmniejszeniu. Nieznaczny wzrost zanotował wskaźnik szybkiej płynności, co świadczy o zmniejszeniu poziomu zapasów.

Wskaźniki rotacji wskazują wartości o wiele niższe niż w branży paliwowej, co oznacza większą rotację i jest naturalnym zjawiskiem, bowiem przemysł spożywczy rotuje szybciej. Rotacja zapasów bardzo powoli przyspiesza (DIO), jednak rotacja należności i zobowiązań ulega zmniejszeniu (wskaźniki DSO oraz DIO ulegają zwiększeniu). Konsekwencją tego jest rosnąca dodatnia konwersja gotówki, co jest zjawiskiem niepokojącym i prowadzącym do zmniejszenia płynności, co zresztą ma miejsce.

Rentowność w analizowanej branży nie należy do najwyższych, jednak tendencje wskaźników mają charakter wzrostowy. Różnorodność przemysłu spożywczego jest na tyle znacząca w takich aspektach, jak koszty wytwarzania czy kapitałochłonność, że trudno jest interpretować same wartości, natomiast tendencja jest właściwa.

⁷ wzp.pl/download/index/biblioteka/7557.

Wskaźniki struktury finansowania pozostają na podobnym poziomie. Istnieje jednak zagrożenie, że słabnąca rotacja może doprowadzić do zmniejszenia płynności i w konsekwencji konieczności zwiększenia udziału kapitałów obcych w strukturze finansowania.

Podsumowując, charakterystyka branży spożywczej jest inna niż paliwowej, wydaje się, że zjawiska kryzysowe z jednej strony zadziały łagodniej (brak wyraźnego załamania), ale nie widać na razie znaczących wzrostów.

Jak już wspomniano, kryzys odczuwalny jest praktycznie we wszystkich branżach, w tym również w branży informatycznej, co spowodowane jest zmniejszeniem wydatków przedsiębiorstw na usługi i produkty informatyczne od kilku do kilkunastu procent w poszczególnych segmentach. Największy spadek dotyczy zakupów sprzętu informatycznego, a najmniejszy oprogramowania i usług IT. Sytuacja na rynku oprogramowania stała się skomplikowana, gdy w ciągu ostatnich dwóch lat sprzedaż programów obsługujących systemy finansowe, zaopatrzenia i dostawy, znacząco spadła. Tak duże obniżenie sprzedaży miało miejsce po raz pierwszy od dziesięciu lat. Producenci oprogramowania dla przedsiębiorstw są bardzo zaniepokojeni takim stanem rzeczy, ale przedstawiciele branży twierdzą, że rynek IT będzie zwyżkował w następnych latach⁸. Poniższa tabela zawiera wybrane wskaźniki w branży IT.

Tabela 3

Uśrednione wskaźniki wybranych przedsiębiorstw branży informatycznej

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010
CR	1,5	1,3	1,4	1,5
QR	1,4	1,2	1,3	1,3
MR	0,4	0,4	0,4	0,4
DSO	97	81	67	62
DIO	28	45	57	59
DLO	183	147	111	109
CCR	-58	-21	+13	+12
ROS	14,82	14,34	14,36	14,36
ROA	5,86	6,97	7,66	8,02
ROE	8,99	10,56	10,14	10,24
TDR	34,87	33,97	22,45	22,18
EDR	54,54	51,42	24,11	23,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych.

Ze wszystkich analizowanych branż, wybrane firmy informatyczne wykazują średnio najkorzystniejsze wartości wskaźników, co można interpretować jako wyraz odporności

⁸ <http://globaleconomy.pl/content/view/282/57/>.

na zjawiska kryzysowe. Płynność bieżąca we wszystkich latach pozostaje na podobnym poziomie (około 1,5)⁹. Jest to podręcznikowy poziom płynności uważany za wystarczający. Na uwagę wskazują małe, wręcz pomijalne różnice pomiędzy płynnością bieżącą a szybkością, co świadczy o utrzymywaniu niskich poziomów zapasów. Płynność gotówkowa MR nie zmieniła się w całym badanym okresie.

Sprawność działania przyspiesza, co ma swoje odzwierciedlenie w zmniejszających się wartościach wskaźników rotacji, z wyjątkiem rotacji zapasów, która nieznacznie zwalnia. Ma to też swoje odzwierciedlenie w opisywanej powyżej kondycji w zakresie płynności, dokładnie w różnicy pomiędzy płynnością bieżącą i szybkością, która jest niewielka, a w roku 2010 ulega nieznacznemu wzrostowi.

Ciekawym zjawiskiem w badanej branży jest konwersja gotówki (CCR), która co prawda uległa pogorszeniu, bowiem była ujemna przez pierwsze dwa okresy, a osiągnęła niekorzystne – dodatnie wartości w latach 2009–2010, jednak w kolejnych latach wartości bezwzględne wskaźnika są coraz mniejsze, co oznacza dążenie konwersji do zera. W roku 2008 w wartościach bezwzględnych było to 21 dni, czyli 3 tygodnie, a w roku 2010 wartość wskaźnika wyniosła 12 dni, co oznacza niecałe dwa tygodnie. Świadczy to o stabilizowaniu się zdolności płatniczej i rotacji.

Rentowność we wszystkich prezentowanych formach wykazuje tendencje wzrostowe. Przeciętna rentowność sprzedaży pozostaje na wysokim poziomie w stosunku do innych branż (około 14%). Rentowność aktywów i kapitałów własnych powoli wzrasta we wszystkich latach.

Poziom zadłużenia zmniejsza się konsekwentnie z roku na rok. Przez cały analizowany okres poziom zadłużenia ogólnego (TDR) był niewielki i nawet w roku 2008, kiedy wszystkie branże notowały gorsze wyniki, poziom zadłużenia w firmach informatycznych był stosunkowo niski (od 34,87% w 2007 do 22,18% w 2010). Naturalną konsekwencją mającego zadłużenia ogólnego są zmniejszające się wartości wskaźnika zadłużenia kapitału własnego (EDR). Wartość tego wskaźnika jest zawsze większa niż zadłużenia ogólnego, a jego wartości w badanej branży pozostają niskie.

Podsumowując, branża IT najskuteczniej opiera się kryzysowi i powinna rozwijać się w następnych okresach.

Przedstawione dane wybranych branż pokazują, że zjawiska kryzysowe w różnym stopniu dotyczą poszczególnych branż i wywołują w nich skutki o zróżnicowanej sile, np. w branży paliwowej doszło do zwiększenia zadłużenia majątku. Nadrzędnym celem powyższej analizy było odniesienie tendencji do branży tekstylnej, aby sprawdzić, jak ta właśnie branża reaguje na kryzys. Zostało to omówione poniżej.

⁹ *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, red. M. Walczak, Difin, Warszawa 2003, s. 322.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa w branży odzieżowo-tekstylniej

Przedmiotem badania są wybrane przedsiębiorstwa branży odzieżowo-tekstylnej, które po roku 2004 wypracowały mechanizmy obronne przeciw nieharmonicznemu wzrostowi importu z Dalekiego Wschodu i pomimo wyniszczającej konkurencji funkcjonowały dalej. Kolejne lata pokazały, że przedsiębiorstwa te potrafiły utrzymać swoją pozycję rynkową, a czasami nawet ją umocnić. Rok 2008 był dla omawianej branży szczególnie trudny, bowiem miały miejsce dwa negatywne zjawiska: zupełne zniesienie kontyngentów na import z Chin oraz krach na rynkach finansowych, który dotknął praktycznie wszystkie sektory.

Omówiona wyżej analiza wskaźnikowa kilku branż służyć ma za porównanie do branży badanej, w tym celu należy przybliżyć sytuację ekonomiczno-finansową wybranych firm tekstylnych. Tabela 4 zawiera syntetyczne wskaźniki uśrednione dla czterech firm tekstylnych.

Tabela 4

Uśrednione wskaźniki wybranych przedsiębiorstw branży tekstylnej

Wskaźnik	2007	2008	2009	2010
CR	1,8	1,5	2,3	2,0
QR	0,9	0,6	1,2	1,0
MR	0,2	0,1	0,5	0,2
DSO	71	75	69	72
DIO	130	182	114	139
DLO	73	85	75	96
CCR	132	172	108	115
ROS	14,2	12,9	13,4	12,0
ROA	12,9	12,7	9,1	10,5
ROE	38,0	41,5	21,9	21,5
TDR	57,3	57,3	48,4	47,0
EDR	67,0	67,0	77,5	72,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych.

Wskaźniki płynności pozostają na zróżnicowanym poziomie. Wskaźnik bieżący (CR) we wszystkich okresach jest wysoki, wręcz wzorcowy, podobnie zresztą jak wskaźnik szybkiej płynności (QR), który jedynie w roku 2008 zmniejszył swoją wartość do 0,6. Zaniepokojenie budzą natomiast dość niskie wartości wskaźnika płynności gotówkowej (MR), który z wyjątkiem roku 2009 pozostaje na poziomie około 0,2.

Wydaje się, że przyczyn takiego stanu płynności gotówkowej należy upatrywać we wskaźnikach sprawności działania. Pomimo nieznacznej poprawy w latach 2009–2010, zauważyć można powolną rotację zapasów, która oscyluje w przedziale 4–6 miesięcy. Tak długi czas rotacji zapasów, pomimo utrzymywania względnie stałej rotacji należności,

oznacza niekorzystną konwersję gotówki. Zaobserwować można co prawda powolne wydłużanie terminów spłaty zobowiązań, jednak odbywa się to w tempie kilku dni na rok, co nie rozwiązuje problemu znaczącej dodatniej konwersji.

Oczywiście należy pamiętać, że decydujące znaczenie ma tutaj sezonowość, która odciska na branży odzieżowo-tekstylną swoje piętno i wymusza na producentach oraz handlarzach utrzymywanie wysokich stanów magazynowych, co zresztą widać, mierząc różnicę pomiędzy płynnością bieżącą i szybką.

Pozytywnym zjawiskiem w badanej branży jest wysoki poziom wskaźników rentowności. Wyższą rentowność sprzedaży zanotowała jedynie branża IT, należy jednak pamiętać, że pozostałe branże, czyli przemysł paliwowy i spożywczy, różnią się od siebie zarówno marżami jak i kapitałochłonnością, co ma wpływ na poziom rentowności. Nie chodzi jednak o porównywanie tych wartości wprost, a jedynie o uchwycenie tendencji.

Kolejną konsekwencją opisaną powyżej powolnej rotacji (szczególnie zapasów), jest struktura zadłużenia, a dokładniej dość wysoki stopień zadłużenia aktywów. Reprezentujący to zjawisko wskaźnik TDR co prawda zmniejszył się z 57,3% w roku 2007 do 47% w roku 2010, ale wciąż oznacza to duży udział kapitałów obcych w finansowaniu działalności.

Czynniki kształtujące sytuację ekonomiczno-finansową firm odzieżowo-tekstylnych i rekomendacje

Część z wymienionych poniżej czynników, które pozwoliły utrzymać w wybranych przedsiębiorstwach badanej branży w miarę dobrą sytuację ekonomiczno-finansową zostało już przez Autora wyodrębnionych jako czynniki przewagi konkurencyjnej branży. Były to głównie działania w sferze inwestycyjnej i w sposobie zarządzania. Najważniejsze czynniki to:

- zmiany w organizacji,
- kursy i szkolenia,
- inwestycje w nowe technologie,
- oddzielenie zarządzania makrami od działań produkcyjnych,
- inwestycje w systemy informatyczne,
- inwestycje w badania i rozwój,
- znaki jakości i certyfikaty¹⁰.

Można jednak wskazać dodatkowe czynniki (działania przedsiębiorstw), które wydają się być przyczyną odporności branży na kryzys, a są to:

- Świadome zwiększanie stanów magazynowych w celu zapewnienia ciągłości dostaw.

Coraz częściej firmy tekstylne pozornie zmniejszają swoją płynność poprzez gromadzenie większych stanów magazynowych, skutkuje to jednak poprawą ciągłości

¹⁰ Ł. Prysiniński: *Szanse rozwoju inwestycji niematerialnych w przemyśle tekstylnym*, wyd. SWSPiZ, Łódź 2011.

dostaw (przemysł jest sezonowy), przez to zwiększa się sprzedaż i pomimo spowolnienia rotacji, utargi są większe, a to przekłada się na poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej.

- Większe zaangażowanie kapitału pracującego na potrzeby ekspansji na rynki zewnętrzne.

To działanie związane jest z rozwojem wiodących firm i zdobywaniem rynków zagranicznych. Może skutkować koniecznością finansowania zewnętrznego, ale w konsekwencji prowadzi do umocnienia pozycji rynkowej.

- Zwiększenie różnorodności finansowania.

Firmy będące w dobrej sytuacji finansowej sięgają po zróżnicowane źródła finansowania, co z jednej strony zdywersyfikuje ryzyko, z drugiej zaś pozwala na rozwój.

Rekomendacje dla firm tekstylnych w zasadzie odnoszą się do powyższych czynników. Firmy powinny rozwijać te działania, bo wskaźniki finansowe potwierdzają ich słuszność.

Podsumowanie

Istnieje wiele czynników wyznaczających skuteczne i efektywne funkcjonowanie systemu organizacji w okresie kryzysu¹¹. W artykule pokazano, że wybrane branże różnie znoszą spowolnienie gospodarcze, ale najważniejsze jest to, że analizowane przedsiębiorstwa tekstylne na tym tle nie wypadają szczególnie niekorzystnie, a w przypadku niektórych wielkości (np. rentowność), osiągają dobre wyniki.

Zagadnienie powinno być pogłębione i rozwijane w kolejnych publikacjach, a doświadczenia firm tekstylnych służyć mogą jako przykład podejścia do zmiennego otoczenia rynkowego, w tym również do zjawisk kryzysowych.

Literatura

Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem, red. Walczak M., Difin, Warszawa 2003.

<http://globaleconomy.pl/content/view/282/57/>.

Prysiński Ł.: *Szanse rozwoju inwestycji niematerialnych w przemyśle tekstylnym*, wyd. SWSPIZ, Łódź 2011.

Puczkowski B.: *Sytuacje decyzyjne menedżera a decydowanie w organizacji sukcesu*, Prace i materiały UG, Systemowe uwarunkowania sukcesu organizacji 2/2 Sopot 2009.

Puczkowski B.: *Zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym w warunkach kryzysu*, Przedsiębiorstwo w warunkach kryzysu, Prace i Materiały WZ UG, 3/2 2009.

Rynek paliwowy i energetyczny w Polsce, Instytut MillwardBrown SMG/KRC.

¹¹ B. Puczkowski: *Zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym w warunkach kryzysu*, Przedsiębiorstwo w warunkach kryzysu, Prace i Materiały WZ UG, 3/2 2009, s. 94.

Sprawozdania finansowe badanych przedsiębiorstw.

Szczepański M.: *Stoimy przed fizyczną barierą popytu*, <http://pieniądze.gazeta.pl/gospodarka>.

Wędzki D.: *Analiza finansowa sprawozdania finansowego*, tom 2, Wolters Kluwer, Kraków 2009.

www.rachunkowosc.com.pl/text/wskaz2009s.pdf.

www.wzp.pl/download/index/biblioteka/7557.

*dr Łukasz Prysiński
Akademia Nauk w Łodzi
Katedra Rachunkowości Społecznej*

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza porównawcza sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw wybranych firm sektora tekstylno-odzieżowego na tle innych wybranych branż. Analizy dokonano w celu zaobserwowania kondycji wyselekcjonowanych firm badanego przemysłu, aby zweryfikować zasadność przyjętych przez nie działań w poprzednich okresach.

FACTORS DETERMINING ECONOMIC AND FINANCIAL SITUATION OF APPAREL AND TEXTILE COMPANIES COMPARED TO OTHER BRANCHES DURING THE CRISIS

Summary

The purpose of this article is a comparative analysis of economic and financial situation of selected companies of the apparel and textile industry compared to other selected industries. The analysis was conducted to observe the condition of the selected companies to verify the validity of their respective activities in previous periods.